

AZ ISZLÁM ÉS AZ ARAB BIRODALOM

1. Az iszlám fogalma:

- az iszlám a **kereszténységből kialakult mohamedán vallás**
- jelentése: **teljes meghódolás Istennek.**

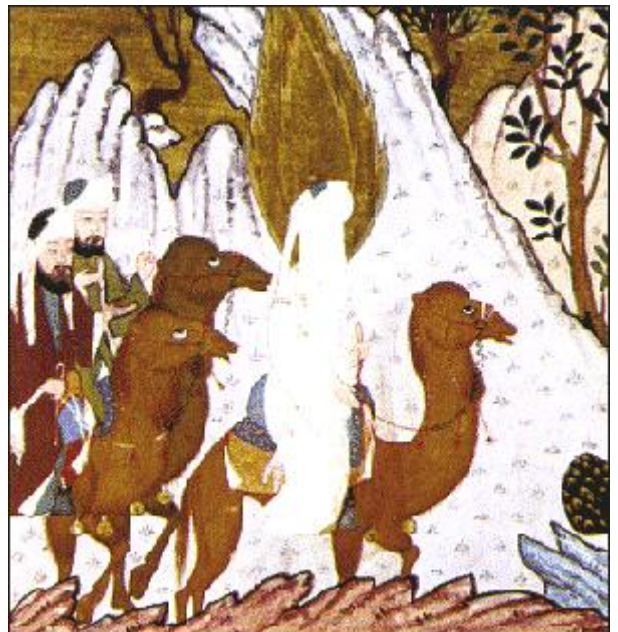
2. Az iszlám kialakulása:

- a) Helyszín: az **Arab-félszigeten** alakul ki
 - b) Időszak: **Kr. u. a VII. században (622).**
 - c) Kialakulásának előzménye: **súlyos gazdasági és társadalmi válság** rejtőzik mögötte
 - gazdasági válság: háború az új-perzsák és az abesszinok között, emiatt a **kereskedelem lehangol**
 - társadalmi válság: az Arab-félszigeten nagyon eltérő fejlettségű területek vannak: ⇒ kereskedővárosok, pl. Mekka: **a gazdag kereskedők és a szegény kézművesek** közt vannak viták,
 - szegényebb, törzsi fejlettségű részek is, ahol a **beduinok törzsek vívnak háborúkat.**
- A válságos helyzet hatására fölerősödik a vallásosság, Isten keresése.**

3. Mohamed tevékenysége:

a) Mohamed fellépése:

- Működését **Mekkában** kezdte (egy tevehajcsárból lett kereskedő)
- Mialatt beutazta Arábiát, megismerkedett a **keresztény és a zsidó vallással**, melyekből sokat átvett az iszlám megalapításánál.
Pl. neveket: Ábrahám-Ibrahim, Mózes-Musza, Jézus-Isza, Salamon-Szulejman.
Annyira hangoztatta nézeteit, hogy **622-ben elúzik Mekkából Medinába**, ez az iszlám időszámításának kezdete: **a hidzsra (Mohamed futása)**

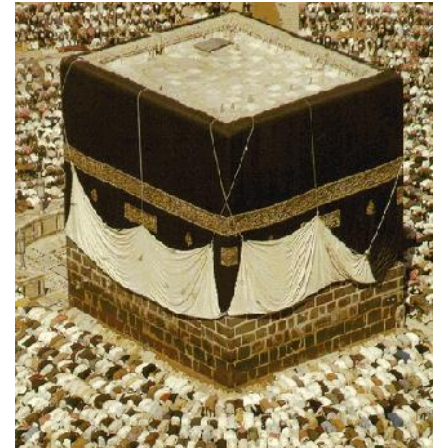

b) Az új vallás megerősödése:

- Medinában megerősödött az új hit, és sok követőre talált ⇒ Mohamed bosszúból hadsereget szervezett Mekka ellen. Rövid harc után **megegyezik a mekkai kereskedőkkel:**
- Megígéri, hogy **beépíti a vallásba a Kába-kő** (egy meteorit darab) **tiszteletét:** kötelezővé teszi minden mohamedánnak, hogy életében legalább egyszer el kell zarándokolnia ide (a vendéglátás nagy üzlet a kereskedők számára).
 - cserébe **Mohamed visszatérhetett Mekkába** és szabadon hirdethette nézeteit.

4. Az iszlám tanításai:

- A tanokat a mohamedánok szent könyve, a **Korán** tartalmazza, jelentése: kihirdetés
- A hívők pedig a **mohamedán** (= muzulmán = moszlim = igazhitű) nevet kapják.
- **Az 5 alaptanítás:**
 1. Allahban, az **egyetlen istenben**, s prófétájában, Mohamedben való hit.
„Egy az isten Allah és Mohamed az ő prófétája.”
 2. Mekka, a szent város irányában végzett **napi ötszöri ima**.
 3. Kötelező **alamizsnaosztás** a szegényeknek.
 4. **A Ramadán havi böjt** betartása, mikor napkeltétől napnyugtáig tilos enni és inni.
 5. Minden igazhitű életében legalább **egyszer zarándokoljon el Mekkába**, a szent városba, és tekintse meg a Kába-követ.

Másodlagos kötelezettségei közé tartozik a hívőknek:

- 4 feleségnél több asszonya nem lehet
- étkezési tilalmak: bort nem ihat, sertést nem ehet
- az iszlám szóval, ha kell, **fegyverrel való terjesztése = a dzsihád (szent háború)**.
A hívő kötelességévé teszi a harcot, ez áll az arab terjeszkedés mögött:
⇒ a közös vallás összefogja a harcias arab törzseket.

5. Az Arab Birodalom kialakulása

- a) az **Omajjád-dinasztia** (VII-VIII. sz.)
- az **első nagy hódítások**: Palesztina, Egyiptom, Szíria, Perzsia elfoglalása
 - Európa felé a frankok állítják meg őket (**Martell Károly a poitiers-i csatában, 732**)
 - kialakul az iszlámra jellemző háborús berendezkedés:
⇒ a meghódított lakosság **fejadót** fizet (haradzs), ügyeit viszont önállóan intézheti
⇒ a hódítók katonai táborokban telepednek le, **az adókból és zsákmányból élnek**
⇒ **nem alakul ki** a Nyugat-Európában jellemző **hűbéri rendszer**
- b) az **Abbászida-dinasztia** (VIII.-XIII. sz.)
- ők alapítják az **új fővárost, Bagdadot**
 - fénykoruk az Ezeregyéjszakából is ismert **Harun ar-Rasid kalifa** alatt volt

